

Чи є перспективи в Україні на членство в ЄС – погляд з

Києва

Ще за перших років незалежності в Україні були такі політики, які поставили собі за мету інтеграцію нашої країни в європейські та євроатлантичні спільноти. Серед них провідну роль грали В.П. Горбулін, Б.І. Тарасюк, В.С. Огризко. Саме ці державні діячі переконували Л.Д. Кучму зробити конкретні кроки в цьому напрямі. І їм це вдалося реалізувати. Вже під кінець 90-х років Україна заявила про своє бажання вступити в ЄС та НАТО.

За часів президентства В.А. Ющенко проводилася активна робота щодо набуття цього членства. На жаль, ні Північноатлантичний Альянс, ні Європейська спільнота не підтримали прагнення України. І вже новий президент В.Ф. Янукович приймає рішення відмовитися від прагнень членства в НАТО, однак підтверджує курс на членство в ЄС. Як сьогодні реалізується євроінтеграційний вектор України? Чи є надія на досягнення позитивних результатів в цьому напрямку? Про це піде мова в цій статті.

25 лютого цього року відбулася подія, на яку так довго очікували в Україні. В Брюсселі відбувся 16-й саміт «Україна – ЄС». Українську сторону представляв президент В.Ф. Янукович, сторону ЄС президент Європейської Ради Херман ван Ромпей та президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу. Затяжна пауза, яку взяв Брюссель у переговорах із Києвом, була не на користь одній та іншій стороні. Тому звістка про те, що врешті-решт сторони таки зустрінуться на черговому саміті, була сприйнята позитивно в Європі. Потрібно підкреслити, що зустрічі між Україною і ЄС у верхах передувала величезна підготовча дипломатична робота. Напередодні саміту «Україна – ЄС» Київ відвідував єврокомісар Штефан Фюле, який передав особисто прем'єр-міністру України 11 пунктів, необхідних для схвалення угоди про асоціацію з ЄС. Цей документ має статус non-paper, тобто він є неофіційним. Але кожний його пункт буде впливати на рішення Євросоюзу щодо

підписання договору про асоціацію. Серед названих пунктів є один, виконання якого в сьогоднішній Україні проблематичне, а саме той, у якому ЄС вимагає вирішити проблему політично вмотивованих вироків у консультації з місією президентів Кокса і Кваснєвського, а також забезпечення виконання всіх рішень Євросуду з прав людини.

Звичайно велику роботу проводили українські дипломати, для яких головним завданням було домогтися, щоб на офіційному рівні не пролунали прізвища Ю. Тимошенко та Ю. Луценка, а також словосполучення «вибіркове правосуддя». Так воно і сталося Хоча під час прес-конференції і президент Європейської Ради, і президент Єврокомісії неодноразово згадували про «вибіркове правосуддя» в Україні.

У день саміту все пішло не так, як розраховували в Києві. По-перше, зустріч президента В.Ф. Януковича із президентом Європейської Ради Херманом ван Ромпеем та президентом Єврокомісії Жозе Мануелем Баррозу, яка за протоколом мала тривати 20 хвилин, затягнулася на дві з половиною години. По-друге, на переговори не запросили нікого з української делегації. Був лише президент та перекладач. По-третє, тема закритих переговорів була невідома українській стороні, і про що говорили європейці з українським президентом за зачиненими дверима, можна лише здогадуватися.

Які ж умови ставить Брюссель Україні, щоб підписання угоди про асоціацію відбулось у листопаді 2013 року? Ще до травня Україна має виконати 19 вимог. Чому тільки два місяця надає ЄС Києву? Справа в тім, що у євроспільноті надзвичайно складна процедура узгодження питання підписання угоди про асоціацію. У двадцяти семи країн-членів потрібно отримати відповідне добро. Тому якщо в травні не розпочнеться процес погодження, у цьому році угода про асоціацію підписана не буде. У цей же день була оприлюднена підсумкова заява Януковича, Ромпея та Баррозу. Сторони висловили надію, що Україна зробить все необхідне для того, щоб вже в травні розпочати виконувати вимоги ЄС, що стане запорукою підписання угоди про асоціацію з Європейським Союзом на

Вільнюському саміті «Східного партнерства» у листопаді цього року. Однак виступи лідерів Європейського Союзу на підсумковій прес-конференції скоріше вселили в українських високопосадовців песимізм, ніж оптимізм. Знову з вуст президента Європейської Ради Хермана ван Ромпея пролунала вимога вирішення проблем, виявлених на парламентських виборах, розв'язання питання вибіркового правосуддя і реформування судової системи, а також продовження раніше розпочатих реформ. Президент підкреслив: «Ці проблеми треба вирішити найближчим часом. А ми за цим пильно стежимо».

У свою чергу, президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу заявив: «Що ми маємо говорити чітко – це те, що одна країна не може бути одночасно членом Митного союзу та мати глибоку і всеохоплюючу зону вільної торгівлі з Європейським Союзом. Це неможливо. Однак я вірю: є прагматичні шляхи для вирішення цього питання».

Президент України Віктор Янукович зазначив, що добре розуміє, що нинішній саміт став знаковим у відносинах з Євросоюзом. Він підтвердив бажання докласти усіх зусиль для підписання угоди про асоціацію з ЄС у листопаді цього року, а також ще раз наголосив, що європейська інтеграція залишається стратегічним вибором для України.

Події, які відбулися після саміту в Києві, ще раз продемонстрували всю проблематичність виконання Україною вимог Брюсселю. Вже в понеділок 4 березня президент України В.Ф. Янукович відвідав Москву де мав багаточасову зустріч з президентом РФ В.В. Путіним. І знову мова йшла про членство України в Митному союзі, обговорювалися проблеми в газовій сфері і, звичайно стосунки Києва та Брюсселя. Жодних конкретних домовленостей досягнуто не було, але зрозуміло лише одне: Москва так просто не випустить Україну зі своїх обіймів, і буде робити все для того, щоб Київ не досяг прогресу в євроінтеграції.

У виконанні цього завдання росіянам допомагає й українська влада. Чого тільки варте рішення Вищого адміністративного суду України про

дострокове позбавлення народного депутата від «Батьківщини» С. Власенка мандата депутата Верховної Ради. Ця звістка була гостро сприйнята у світі. Єврокомісар з розширення та європейської політики сусідства Штефан Фюле заявив про те, що позбавлення депутата мандата, як це було зроблено у випадку із Власенком, – «неєвропейський шлях». Він також повідомив про те, що без позитивного рішення у справах Ю. Тимошенко та Ю. Луценка асоціація України з ЄС неможлива.

Тож є чи немає надії на те, що Україна в листопаді цього року отримає угоду про асоціацію з ЄС. Попри всі оптимістичні заяви українських керівників, дії влади, які ми спостерігаємо в останні роки, підтверджують найбільш песимістичні прогнози. На жаль, на диво розраховувати не доводиться. До 1 травня залишилося надто мало часу, щоб українська влада зуміла переконати країни ЄС у своїй готовності не базікати, а робити конкретні кроки для виконання вимог Брюсселя.

Доктор політичних наук,

професор

Д.Ткач

07.03.2013

**ГРОМАДА. Часопис товариства української культури
Угорщини. №1 (121), січень – березень 2013 року. М. Будапешт.
HROMADA. Magyarországi Ukrán Kulturális Egyesület lapja
Стор. 4–6, українською, угорською мовами.**